

TALOUSARVIOALOITE 481/2004 vp

Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen määrätymisperusteiden muuttamiseen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta

Eduskunnalle

Viime vuoden budjetissa hallitus antoi lisää rahaa lapsilisiin ensimmäisen lapsen osalta 10 euroa kuussa ja yksinhuoltajille vielä kolmen euron korotuksen. Lapsilisien korottaminen tuli tarpeeseen monissa pienituloisissa perheissä. Hallitus perusteli lapsilisien korotusta sillä, että se vähentää lapsiperheiden köyhyyttä, joka on laman jälkeisinä vuosina lisääntynyt huomasti Suomessa. Hallituksen toteuttama lapsilisien korotus ei kuitenkaan valitettavasti vaikuta ollenkaan kaikkein huonoimmassa taloudellisessa tilassa elävien lapsiperheiden arkeen.

Valtioneuvoston päätöksellä toimeentulotuen perusosan määrätymisperusteita muutettiin 1.1.1994 alkaen siten, että lapsilisät otetaan perheen tuloina huomioon toimeentulolaskelmaa tehtäessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että toimeentulotuella kuitataan lapsilisät.

Joka kymmenes lapsi elää nykyisin perheessä, joka joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Monet toimeentulotuen varassa elävät perheet ovat taloudellisesti todella tiukoilla. Pitkän ajan kuluessa toimeentulotuella eläminen aiheuttaa lapsiperheiden syrjäytymistä. Vaikka pelkillä suurilla tuloilla ei välttämättä kasvateta tasapainoisia ja hyvinvoivia lapsia, alituinen niukkuus on kuitenkin hyvin suuri riskitekijä.

Jos köyhyys on pitkäaikainen tai pysyvä tila, se koettelee sekä aikuisten että lasten voimia.

Toimeentulopulmat painavat myös lasten mieltä, eivätkä työttömien lapset usein usko saavansa itsekkään työpaikkaa. Vakavimmin rahan puute vaikuttaa vanhempien jaksamiseen ja perheen ilma-
piiriin. Synkeys lisää lasten käytösongelmia, masennusta ja alkoholin käyttöä, joiden hoito tulee kalliiksi verrattuna perheen tukemiseen ajoissa.

Kunnallista toimeentulotukea saavien perheiden ensimmäisestä lapsesta maksettava lapsilisä on laskettava perheen etuoikeutetuksi tuloksi, jolloin se ei vähennä perheen saamaa toimeentulotukea. Näin kaikkein pienituloisimpien perheiden tulot kasvavat ensimmäisen lapsen saaman lapsilisän verran eli noin 100 euroa. Vasta tämän muutoksen jälkeen kaikkein pienituloisimmat perheet ovat myös oikeutettuja saamaan hallituksen viime vuoden budjetissa myöntämät korotukset ensimmäisestä lapsesta maksettaviin lapsilisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 33.32.30 lisäyksenä 35 000 000 euroa toimeentulotuen määrätymisperusteiden muuttamiseen perheen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta.

TAA 481/2004 vp — Annika Lapintie /vas ym.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Annika Lapintie /vas
Minna Sirnö /vas
Anne Huotari /vas
Markus Mustajärvi /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Erkki Virtanen /vas
Iivo Polvi /vas
Mikko Immonen /vas

Martti Korhonen /vas
Veijo Puhjo /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Outi Ojala /vas
Kari Uotila /vas
Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas
Jaakko Laakso /vas